

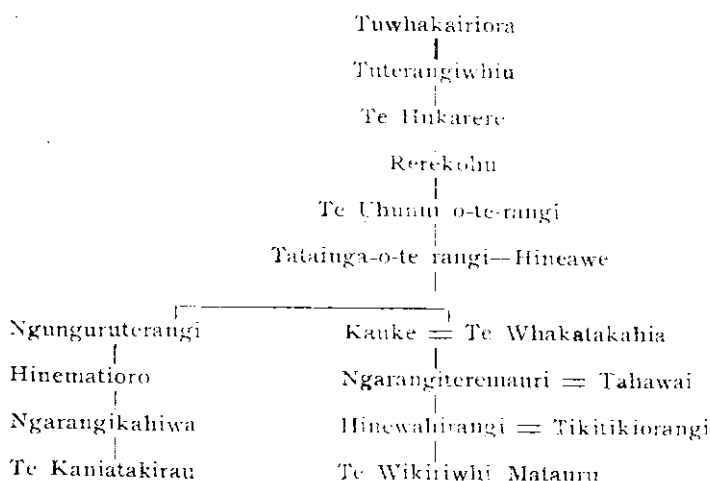
- ²⁵Nga taonga o Wharawhara.—Mo te toroa tenei whakatauki. Ko te pare tera: ko te pohoi taringa no te huruhuru maheni o te keke o te toroa.
- ²⁶Te Paekura.—He tautau motoi tena. Ko te korero i haere tahi mai te tautau nei ratau ko nga toki, ko Kaitangata, ko Waikanae.
- ²⁷Waikanae.—He toki pounamu, ko te hoa o tera toki o Kaitangata, i tukua mai e te Whakatohea ki a Tamahinengaro i te taha o te wahine o Uhengaparaoa i te ngakinga mate mo Uekahika-tea. Kei tena wahine te huarahi nui o Ngati-Porou tae atu ki te Whanau-a-Apanui ki runga ki tera waka ki a Matatua. I moe a Uhengaparaoa i nga tamariki tokorua a Tamahinengaro. Ka puta ta tetahi ta Rakaipikirarunga he wahine ko Rutanga. Ka puta ta tetahi ta Mokaiaporou he wahine ano, ko Rongomaitauarau. Tokorua i moe anake i Tumoanakotore, ka whanau ta te tuakana ko Hinemahuru, ka puta ko te Whanau-a-Apanui. Ka whanau ta te taina ko Ngatihau raua ko Iwirakau, ka puta ko Ngati-Porou katoa.

He mea whakawhaiti na Apirana Ngata, ko nga kaitohutohu o nga whakamarama ko Paratene Ngata raua ko Hone Ngatoto, tau 1923.

2.—HE TANGI, "TIPARE O NIU."

NA HINEWAHIRANGI MO TE MATAURU.

Ko Te Wikiriwhi Matauru tetahi o nga upoko ariki o Ngati-Porou. Ko te Matchenoa tetahi o ona ingoa. He maha nga ara o te tangata, a ko nga kawai rangatira nei i tino kaha rawa nga pekapekanga. Kaati ko etahi wahi e whakaatu i konei, hei whakamarama mo tenei waiata. Ko te nuinga atu kei nga pukapuka whakapapa.

Ko Tahawai no Tokomaru, he tamahine na Te Ruru. Ko Ngarangiteremauri te tane tuatahi, no muri ka moe i a Te Apaapa, kei roto o Turanga nga uri. Ko Wikitoria Hineko tetahi, nana a Marara te Kahukaone i moe nei i a Hirini te Kani.

Ko te Tikitikiorangi tenei i te oriori a Hinekitawhiti. Ko te wahine ko Hinewahirangi, nana nei te tangi nei, kua marama no Tokomaru tetahi wahi ona, no Waiapu tetahi wahi. No te wa i a Ngapuhi ka patua e ratau a Tikitikiorangi ki